

“La violència lingüística és una de les grans violències sovint oblidades als espais acadèmics”, afirma Pol Guasch. / CARLES RIBAS

“Als joves se’ls condemna a la indiferència o a la criminalització”

POL GUASCH L'autor de ‘Napalm al cor’ assegura que “ens hem oblidat de totes les tasques que abans fèiem en comú, i crec que la fonamental és cuidar-nos”

Ana Pantaleoni

No li agraden les fotos. Tampoc les entrevistes. Malgrat tot, Pol Guasch (Tarragona, 23 anys) posa com un camaleó davant la càmera de Carles Ribas. I quan acabem, diu: “Ja està?”. Després de cada pregunta, l'autor de *Napalm al cor* (premi Anagrama 2020) genera llargs silencis. “Les millors coses passen quan no les estàs programant de manera calculada”, assegura.

Pregunta. Què li diuen les imatges de milers de persones al carrer després de l'estat de l'alarma?

Resposta. El primer problema és l'homogeneïtzació. Ràpidament es converteix la problemàtica en una qüestió de joves, quan hi havia molta gent que no ho era. El segon tema és la reducció de la complexitat sempre a favor d'una idea monolítica que resolgui. El tercer és que sempre volem un enemic clar, una diana precisa. Busquem en les paraules solucions fàcils, però posar paraules no és proposar solucions fàcils, i més en el present complexíssim en què vivim. Als joves se’ls condemna a la indiferència o a la criminalització. Fins ara eren dels grans oblidats de la pandèmia i ara, quan han sortit per trobar-se, ràpidament se’ls criminalitza. Hem estat 200 dies sota un toc de queda no justificat, ningú no ha explicat quin efecte tenia des del punt de vista científic i epidemiològic. No és això el que s'hauria d'esmenar?

P. La vida està difícil i en el seu llibre encara més. Ho veu tot tan malament?

R. Sovint em diuen que he posat el personatge en el pitjor dels mons possibles. El que passa és que des de molts llocs de privilegi o de neutralitat ens oblidem que moltes vides són molt pitjors i que viure no és una cosa fàcil. En aquest món globalitzat, algorítmic i violent ens hem oblidat de totes les tasques que abans fèiem en comú, i crec que la fonamental és cuidar-nos. Vull entendre la literatura com un espai de complexitat, però també de cures i de trobades, conscient que les paraules i l'escriptura no són fórmules reso-

lutives per ordenar el món. Com sortir d'aquest escenari apocalíptic? Començant a destruir les lògiques que veiem que no funcionen. I ho podem fer amb les paraules.

P. L'èxit del llibre suposa que acaba entrant en el sistema que critica.

R. Què vols dir? Amb el premi? És complex com ho enfoques perquè parles del dia a dia. Vull pensar-ho bé. L'exigència de coherència sempre sempre sempre se li demana als més pàries, i sovint ve des d'aquests espais de privilegis naturalitzats i des de llocs de molta poca autocritica i molt poca consciència de les tasques pròpies. I percebo amb perill i amb certa sorpresa l'exigència de puresa.

“La literatura i la política institucional són incompatibles: una cosa aboleix l'altra”

P. El molesta la pregunta?

R. No, perquè sé des d'on me la formules, però crec que és una posició que fins ara m'ha arribat des d'uns espais molt poderosos. Però no em molesta en absolut, a l'inrevés. Soc profundament conscient de l'espai que ocupo i que no parlo en nom de ningú, però sempre que dic coses les intento dir des de la consciència que la paraula que dic mobilitza alguna cosa.

P. En el seu parlament per Sant Jordi es va mostrar duríssim contra les institucions públiques. Quina és l'actitud?

R. No sabria dir quina és l'actitud, no vull fer enunciats prescriptius sinó descriptius. Hem de deixar d'adreçar-nos a la classe política institucional. El que veiem cada dia als diaris és política institucional, no política. La literatura i la política institucional són incompatibles perquè una cosa aboleix l'altra. Quan penso que

aquest llibre ha activat un públic jove, la meua esperança és que el text mobilitzi.

P. Va dir també que la literatura catalana no havia generat encara res semblant als actes d'Urquinaona. Què vol dir? La cultura ha de violentar, fins on i com?

R. Hi ha qui ha dit que evocar Urquinaona és mitificar una derrota. Moltes de les persones que diuen això segurament s'ho miraven des dels publipreportatges que feia TV3. Jo evocava un escenari de mobilització permanent que no demana permís ni demana perdó, contra el mantra institucional que afirma que tota lluita ha de tenir una fita clara i definida, i que s'ha d'organitzar de manera jeràrquica. La literatura, és clar, també ha de poder ser això.

P. El llibre descriu una situació de llengües en conflicte. Té un paral·lelisme amb Catalunya?

R. La violència lingüística és una de les grans violències, no només històriques sinó contemporànies, sovint oblidades als espais acadèmics. Volia endinsar-m'hi de nou des de la complexitat, sense refermar els bàndols, sense caure en el relativisme. Si el text genera aquest acompanyament per pensar la complexitat del present, endavant. No estava intentant crear cap mena de paral·lelisme.

P. Amb les dades de la darrera enquesta sembla que entre els joves ha disminuït l'ús social del català. Què s'ha de fer per revertir-ho?

R. Em preocupa la persecució i desaparició de les llengües i, evidentment, també de la que jo parlo, amb la qual visc amb les persones que estimo, amb qui construïm un món en comú. Hi ha persones més preparades que jo per fer propostes evidents. Però crec que el que s'ha de fer és mantenir-se sempre i profundament en català a tot arreu, com aquell poema preciós de Joan Brossa: “Volem viure plenament en català”.

P. Farà algun dia un llibre en castellà?
R. No. Mai.